

- 7 iš 10-ies gyventojų jaučiau finansinį nesaugumą. Ketvirtadalis gyventojų dėl karantino nebedirba, iš jų 2 proc. jau prarado darbą
- Gyventojai labiau pergyvena ne dėl savo, o dėl artimųjų sveikatos bei ekonomikos būklės
- Būdami namuose gyventojai dažniau užkandžiauja, vartoja alkoholi, dešimtadalis metė sportuoti. Tačiau naujos kūdikių bumo kartos galime nesulaukti - karantinas nepaskatino ženkliai dažniau mylėtis
- Lyčių lygybės dar trūksta: moterys namuose tvarkosi ir gamina, vyrai - remontuoja ir žaidžia
- Velykas šiemet švęsime kitaip: tik su žmonėmis, su kuriais gyvename namuose
- 3 iš 4 gyventojų pritaria Vyriausybės sprendimams. 40 proc. gyventojų dėl karantino padarė gerą darbą
- Didžioji dalis gyventojų tikisi į normalų ritmą grįžti po 3 mėnesių
- Trečdalis galvoja, kad pasaulis nebebus toks koks buvo ir jų įpročiai pasikeitė ir nebebus tokie kaip buvo

—

Dėl koronaviruso Lietuvoje paskelbtas karantinas smarkiai paveikė žmonių gyvenimą. Nerimą lietuviams kelia ne tik sveikata, bet ir ekonomika - 25 proc. gyventojų dėl karantino šiuo metu nedarba, o daugiau nei 70 proc. jaučiasi finansiškai nesaugūs, rodo „KOG instituto“ ir „Inspired UM“ atliktas visuomenės tyrimas.

„Šis tyrimas parodė, kad karantinas smarkiai išbalansavo šalies gyventojų įprastą ritmą. Akivaizdu, kad tai yra ne tik sveikatos, bet ir socialinė bei ekonominė krizė. Vis tik, didesnė dalis gyventojų tikisi, kad ši sumaištis baigsis per artimiausius 3 mėnesius“, – komentuoja „KOG Instituto“ tyrimų projektų vadovė Eglė Šedbaraitė.

Panika dėl plintančio koronaviruso sugrįžo

Po pirmo užsikrėtimo atvejo Lietuvoje įtampa buvo atslūgusi ir tik 15% gyventojų jautėsi nesaugūs, išsigandę. Tačiau šalyje įvedus karantiną ir augant susirgimų skaičiui panika šalyje auga, šiuo metu trečdalis gyventojų jaučiasi išsigandę ir tik penktadalis apklaustų gyventojų jaučiasi ramūs dėl situacijos šalyje.

Didžioji dalis Lietuvos gyventojų (74%) labiausiai nerimauja, kad koronavirusu gali

užsikrėsti jų artimieji ir draugai. Kas antras respondentas (51%) nurodė, kad bijo susirgti šia liga pats. Labiausiai susirgti patys bijo vyresni 55 – 64 metų amžiaus gyventojai (69%). 2 iš 5 bijo, kad patys gali būti viruso nešiotojai ir taip užkrės vyresnius žmones.

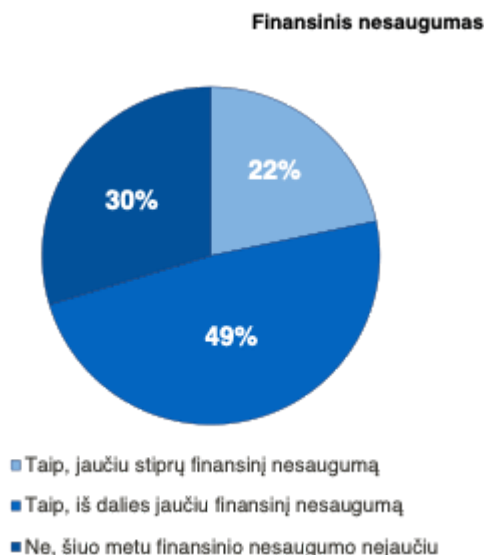
Lietuvius neramina ne tik pati liga, bet ir kaip tai paveiks Lietuvos ekonomiką, net 55% nurodė, kad tai jiems kelia nerimą. Penktadalis gyventojų nerimauja, kad gali prarasti savo darbo vietą.

71% Lietuvos gyventojų jaučia finansinį nesaugumą dėl koronaviruso. Net penktadalis teigė, jog jaučia stiprų finansinį nesaugumą. Dažniausiai stiprų finansinį nesaugumą teigė juntantys žemų pajamų grupės atstovai.

Bene trečdalis gyventojų artimiausiu metu planuoja daugiau taupyti. Vis tik esama sričių, kurioms planuojama išleisti daugiau – tai maisto ir buitės prekės, medicinos prekės, vaistai, asmens higienos, kosmetikos prekės. Apie 5% gyventojų karantino metu laiką skirs investavimui, laisvalaikio ar elektronikos prekių įsigijimui. Pusė gyventojų nurodė, jog išlaidų nedidins jokiai sričiai.

Sritys, kurioms išlaidos bus mažinamos daugiausia – pramogos, rūbai ir avalynė bei kelionės – šioms sritims taupys 3-4 gyventojai iš 10-ties. Taip pat nukentės ir planuoti stambesni pirkiniai – buitinės technikos ar elektronikos prekės (paminėjo 25%), kai kurie atsisakys automobilio ar būsto pirkimo. 3 iš 10 gyventojų gyventojų teigė, jog išlaidų nemažins.

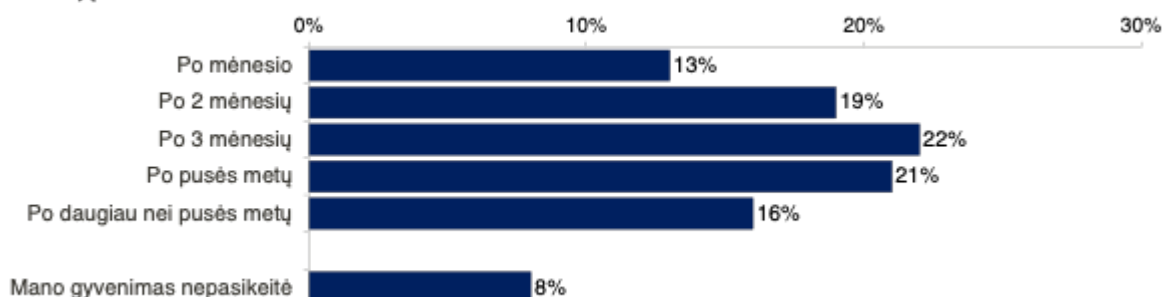
Karantinas - bausmė ar atostogos?

Nors tarp Lietuvos gyventojų jaučiamas stiprus susirūpinimas dėl šalyje plintančio viruso, gyventojai (32%) jaučiasi patenkinti dėl šalyje įvesto karantino, kad tenka ne tik laisvą laiką leisti namuose, bet ir dirbti namuose. Kas antras gyventojas karantino nevertina labai džiugiai, tačiau teigia, jog prisitaiko prie šios situacijos. Tik 17% karantinas yra lyg bausmė. Labiau nepatenkinti yra jauniausi 18 – 24 metų amžiaus gyventojai (38%).

Tik 8% sako, jog jų gyvenimas liko nepasikeitęs. Gyventojams prireiks laiko, kol jų gyvenimas grįš į normalų ritmą: penktadalis mano, kad prireiks dviejų mėnesių, 22% teigia, kad tikėtina, jog gyvenimas stabilizuosis po trijų mėnesių. 36% galvoja, kad kol gyvenimas sugrįš į įprastą, buvusį prieš koronaviruso pandemiją, prireiks pusės metų ar net daugiau laiko.

Net 62% apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad jų įprastinė darbo diena pasikeitė. Didžioji dalis iš jų šiuo metu dirba iš namų (37%). Ketvirtadalis šiuo metu nedirba arba dėl situacijos šalyje neteko darbo: 9% turi pasiėmę nedarbingumo pažymėjimą, 7% teko pasiimti atostogas, 4% gavo prastovą, 2% neteko darbo. Tuo tarpu 38% teigia, kad jų įprastinė darbo diena išliko nepasikeitusi.

Kada asmeninis gyvenimas stabilizuosis ir grįš į „normalų“ buvusį prieš koronaviruso pandemiją?

Laisvalai

kis pasikeitė, jame vis dar ryškūs lyčių stereotipai

Šalyje įsigaliojus karantinui dauguma šalies gyventojų daugiau laiko praleidžia namuose, tačiau veiklos sritys visų skirtingos. Moterys pirmomis savaitėmis dažniau tvarkosi namuose, išbando naujus patiekalus, skaito knygas. Vyrai – žaidžia kompiuterinius žaidimus, atlieka smulkius remonto darbus. Jaunimas tuo metu mokosi internetu (59%), žiūri filmus, žaidžia kompiuterinius žaidimus, užsiima grožio procedūromis, sportuoja, o vyriausieji, 55 – 64 metų, apklausos dalyviai dažniau nei kiti skaito knygas, užsiima sodo ir daržo darbais.

Ketvirtadalis žmonių karantino metu sportuoja namuose, dar 20% keičia sportą pasivaikščiojimu lauke ir 8% sportuoja lauke. Kiti arba nesportuoja, arba sustabdė sportavimą šiuo laikotarpiu – tokių yra 10%. Namuose dažniau renkasi sportuoti išsilavinę ir uždirbantys didesnes pajamas Lietuvos gyventojai.

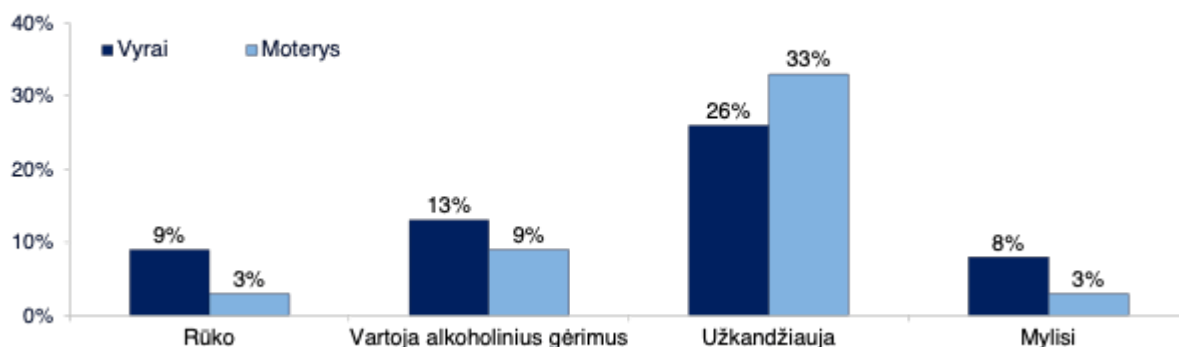

Karantino metu gyventojams labiausiai trūksta susitikimų su draugais, gyvo bendravimo su artimaisiais. Susitikimų su artimaisiais labiau trūksta moterims. Taip pat jos labiau pasigenda lankymosi grožio salonuose. Jaunimas labiau pasiilgsta kavinių, teatrų, kino teatrų, prekybos centrų.

Didžioji dauguma nurodo, kad dėl karantino ir ilgesnio laiko praleidžiamo namuose su šeima jų santykiai išliko tokie patys. Tačiau 1 iš 10, turintys vaikų, nurodė, kad praleidžiant daugiau laiko santykiai su vaikais pagerėjo, 7% geriau sutaria su kartu gyvenančiu partneriu / partneriu. Tik nedidelė gyventojų dalis nurodo, kad santykiai šeimoje šiuo laikotarpiu pablogėjo.

Tikėtina, kad ilgesnė izoliacija žmones pastūmės į sėslesnį ir kiek labiau žalingą gyvenimo būdą. Šiuo metu žmonės daugiau užkandžiauja, mažiau juda, kiek daugiau rūko ir vartoja alkoholį. Tikėtino demografinio sprogimo kol kas nematyti – žmonės seksu užsiima panašiai kaip ir prieš karantiną.

Veiklos, kuriomis gyventojai užsiima dažniau nei įprastai

Velykas švęs, tik kiek kitaip

Beveik 60% gyventojų teigia, jog yra nusiteikę ir karantino metu švęsti Šv. Velykas. 14% respondentų mano, kad šios šventės šiemet gali tekti nešvęsti. Bene ketvirtadalis gyventojų dar nespėjo apie tai susimąstyti.

72% ketinančių švęsti Šv. Velykas darys tai tik su žmonėmis, su kuriais gyvena kartu. 21% teigė, jog gamins mažiau patiekalų. 18% ketina per šventę su artimaisiais bendrauti internetu, o panašiai tiek pat ketina ir vykti į svečius (14%).

31% išbandė pirkimą internetu dėl įvesto karantino šalyje

Prasidėjus karantinui Lietuvoje 47% apklausoje dalyvavusių respondentų teigė, kad pirko internetinėse parduotuvėse. 31% gyventojų naudojo internetinėmis parduotuvėmis būtent dėl to, kad šalyje įvestas karantinas.

Karantino laikotarpiu gyventojai pradėjo rečiau pirkti fizinėse maisto prekių parduotuvėse, tačiau ne visas srautas persikėlė į internetines maisto parduotuves (galimai dėl riboto pastarųjų pajėgumo). Tikėtina, kad gyventojai perka rečiau, bet didesniais kiekiais. Vizitai į internetines ne maisto parduotuves irgi paretėjo. Tikėtina, dėl jaučiamo finansinio nesaugumo. Ypač retai į fizines maisto parduotuves pradėjo eiti moterys, apsipirkimas karantino laikotarpiu paliekamas šeimos vyrams.

Pusė Lietuvos gyventojų teigia, kad ir šiuo metu randa parduotuvėse visas norimas prekes. Visgi kitai pusei apklaustųjų surasti reikiamus prekių ženklus sekasi prasčiau. Dažniau norimų prekių neranda jaunimas iki 24 metų amžiaus.

Tyrimą atliko „KOG Institutas“, š.m. vasario 26 – kovo 1 ir kovo 20 – 24 dienomis.

Kiekvienoje tyrimo bangoje internetu apklausta po 500 respondentų.

